

„Bezpieczny wypoczynek

dzieci i młodzieży”

Informator dla rodziców, opiekunów, wychowawców

oraz organizatorów wypoczynku

Informator opracowano w Kuratorium Oświaty w Katowicach na podstawie materiałów

własnych oraz przekazanych przez:

- Komendę Wojewódzką Policji w Katowicach - Wydział Prewencji oraz Wydział

Ruchu Drogowego

- Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Katowicach
- Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach

- Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Katowicach - Oddział Higieny

Dzieci i Młodzieży

Katowice, 2010

Spis treści

- I.** Wprowadzenie
- II.** Zadania Kuratorium Oświaty w Katowicach w zakresie zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- III.** Informacja na temat zadań instytucji współpracujących z Kuratorium Oświaty w Katowicach w zakresie zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.
- IV.** Wybrane zagadnienia dotyczące organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w okresie wakacji.
  - A.** Informacje ogólne.
  - B.** Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w czasie wakacji – rady, ostrzeżenia, odpowiedzialność prawna.

- C. Wskazania dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie utrzymania obiektu/budynku.
- D. Wskazania dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie organizacji transportu osób.
- E. Wybrane zasady dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz wykaz miejsc policyjnej kontroli autokarów przed wyjazdem na wypoczynek w poszczególnych powiatach województwa śląskiego.
- F. Wskazania dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia uczestnikom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu.
- G. Wskazania dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

I. Wprowadzenie.

Wypoczynek letni i zimowy, potocznie zwany wakacjami i feriami to dla dzieci i młodzieży szczególna okazja do odpoczynku i zabawy. Organizując różnego rodzaju formy wypoczynku, w szczególny sposób należy zadbać o bezpieczeństwo ich uczestników, zwracając uwagę na obowiązujące w tym zakresie przepisy prawa.

Nadzór nad przebiegiem prawidłowego i bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej na terenie województwa śląskiego sprawuje Śląski Kurator Oświaty w ścisłej współpracy m. in. z Policją, Centrum Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego, Państwową Inspekcją Sanitarno - Epidemiologiczną, Państwową Strażą Pożarną, Państwową Inspekcją Nadzoru Budowlanego, Państwową Inspekcją Transportu Drogowego, Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Górskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego - Wydziałem Turystyki i Sportu, Strażą Graniczną i z jednostkami samorządu terytorialnego. Wyżej wymienione podmioty są uprawnione, w ramach swoich kompetencji, do podjęcia kontroli lub interwencji w razie stwierdzenia uchybień i nieprawidłowości w organizacji i przebiegu wypoczynku. Bezpośrednie powiadomienie służb odpowiedzialnych za udzielenie pomocy, w zależności od zaistniałego problemu, powinno przyspieszyć jego rozwiązanie.

Ważną zmianą dotyczącą organizatora wypoczynku jest likwidacja z dniem 1 marca 2010 r. karty kwalifikacyjnej obiektu i w jej konsekwencji

wprowadzenie formularza zgłoszenia wypoczynku dzieci i młodzieży przedkładanego kuratorowi oświaty, właściwemu ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania organizatora. W związku z powyższym organizator wypoczynku ma ułatwiony i sprawniejszy dostęp przy składaniu dokumentacji wypoczynku. Jednak to na nim spoczywa główna odpowiedzialność za wiarygodność i prawidłowość informacji zawartych w formularzu zgłoszenia wypoczynku dotycząca m.in. posiadania kopii dokumentów poświadczających kwalifikacje pracowników pedagogicznych i kierownika wypoczynku, stanu zabezpieczenia przeciwpożarowego i sanitarno – higienicznego obiektu lub terenu, w którym ma być zorganizowany wypoczynek. Kurator oświaty przejmując zgłoszenie wypoczynku odnosi się do formalnego sprawdzenia i merytorycznego w części związanej z przepisami prawa oświatowego.

Zanim rodzice wyślą swoje „pociechy” na upragniony wypoczynek winni zapoznać się bardzo dokładnie z zaproponowaną przez danego organizatora ofertą zwracając uwagę m.in. na:

- warunki sanitarno – higieniczne wybranego na wypoczynek obiektu;
- kwalifikacje kadry pedagogicznej, której zostanie powierzone dziecko (posiadanie kopii dokumentów poświadczających kwalifikacje pracowników lub wolontariuszy),
- zabezpieczenie opieki medycznej na czas trwania wypoczynku;
- opracowany szczegółowy program wypoczynku,
- uczestnicy zakwalifikowani na podstawie kart kwalifikacyjnych uczestnika wypoczynku

Ułatwieniem dla rodziców/opiekunów prawnych dziecka jest utworzenie publicznej bazy wypoczynku, w której można sprawdzić czy wypoczynek został zgłoszony do kuratorium. Link do bazy znajduje się na stronie internetowej kuratorium oświaty: www.kuratorium.katowice.pl (banner *Wypoczynek dzieci i młodzieży*/baza wypoczynku znajduje się na stronie głównej).

Zamieszczone poniżej informacje i dane teleadresowe mogą być przydatne zarówno organizatorom wypoczynku dzieci i młodzieży, rodzicom jak i samym uczestnikom.

Co roku w okresie ferii letnich i zimowych uruchamiany jest numer alarmowy - 32 200 21 71 - czynny całą dobę. Telefon obsługują od 7³⁰ do 15³⁰ pracownicy Kuratorium Oświaty w Katowicach, natomiast od 15³⁰ do 7³⁰ pracownicy Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Śląskiego. Dzwoniąc pod wyżej wymieniony numer można zgłaszać zastrzeżenia dotyczące organizacji wypoczynku, w szczególności przypadki występowania zagrożeń dla zdrowia lub życia uczestników wypoczynku a także zastrzeżenia dotyczące organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży.

II. Zadania Kuratorium Oświaty w Katowicach w zakresie zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.

1. Podstawowe zadania Śląskiego Kuratora Oświaty w związku z organizacją wypoczynku dzieci i młodzieży:

- 1) przyjmowanie zgłoszeń wypoczynku dzieci i młodzieży organizatorów zamieszkałych lub mających siedzibę na terenie województwa śląskiego,
- 2) analiza formalna i merytoryczna przedłożonych przez organizatorów wypoczynku formularzy wraz z załącznikami,
- 3) podejmowanie działań w przypadku stwierdzenia braków lub nieprawidłowości w złożonej przez organizatora wypoczynku dokumentacji,
- 4) wydawanie organizatorom wypoczynku zaświadczeń o zgłoszeniu wypoczynku,
- 5) nadzór nad wypoczynkiem zlokalizowanym na terenie województwa śląskiego,
- 6) zawieszenie prowadzenia wypoczynku przez organizatora lub w przypadku otrzymania wniosku odpowiedniego organu zakończenie prowadzenia wypoczynku przez jego organizatora.

2. Koordynacją wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej na terenie województwa śląskiego zajmuje się Wydział Strategii Edukacyjnej - Oddział Wychowania i Rozwoju Dzieci i Młodzieży 40 -032 Katowice ul. Jagiellońska 25, tel. 32 20 77 454.

3. Na terenie województwa śląskiego kontrolę wypoczynku dzieci i młodzieży prowadzą wizytatorzy zatrudnieni w Kuratorium Oświaty w niżej wymienianych Delegaturach i Wydziałach.

Delegatura/Wydział	Zasięg działania
43 – 300 Bielsko-Biał, ul. Piastowska 44 tel. 33 81 22 645; fax 033 82 21 175 email: bielsko@kuratorium.katowice.pl	Bielsko – Biała, powiaty: bielski, cieszyński, pszczyński, żywiecki
41- 902 Bytom, ul. Smolenia 35 tel. 32 38 70 592 do 95; fax 32 387 05 96 email: bytom@kuratorium.katowice.pl	Bytom, Chorzów, Piekary Śląskie, Siemianowice Śląskie, Świętochłowice oraz powiat tarnogórski
42-200 Częstochowa, ul. Sobieskiego 7 tel. 34 37 82 334; 34 32 43 362 fax 34 32 45 471 email: czestochowa@kuratorium.katowice.pl	Częstochowa oraz powiaty: częstochowski, kłobucki, lubliniecki, myszkowski
44-102 Gliwice, ul. Warszawska 35 tel. 32 23 12 941; 32 23 10 797 fax (032) 23 12 941 email: gliwice@kuratorium.katowice.pl	Gliwice, Ruda Śląska, Zabrze oraz powiat gliwicki

44-200 Rybnik, ul. 3-go Maja 27 tel. (032) 42 23 802; fax (032) 42 23 802, email: rybnik@kuratorium.katowice.pl	Jastrzębie Zdrój, Rybnik, Żory oraz powiaty: mikołowski, raciborski, rybnicki, wodzisławski
41-200 Sosnowiec, ul. Krzywa 2 tel. (032) 26 55 130; fax (032) 26 66 040 email: sosnowiec@kuratorium.katowice.pl	Dąbrowa Górnicza, Jaworzno, Mysłowice, Sosnowiec oraz powiaty: będziński i zawierciański
Wydział Nadzoru i Wspierania Rozwoju Zawodowego Nauczycieli 40 – 857 Katowice, ul. Sokolska 26 email: sokolska@kuratorium.katowice.pl	Katowice, Tychy oraz powiat bieruńsko – lędziński

III. Informacja na temat zadań instytucji współpracujących z Kuratorium Oświaty w Katowicach w zakresie zapewnienia bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży.

1. Policja

Policja prowadzi działania, których celem jest zapewnienie bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie województwa. Koordynatorami tych czynności w Komendach Miejskich Policji i Komendach Powiatowych Policji województwa śląskiego są specjaliści ds. nieletnich, do których można się zwracać w sprawie ewentualnych spotkań z młodzieżą, celem przeprowadzania pogadarek zawierających elementy wiedzy wiktymologicznej, bezpiecznego wypoczynku, bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz problematyki uzależnień.

Komenda Wojewódzka Policji w Katowicach

40-038 Katowice ul. Lompy 19

tel. dyżurny KWP 32 200 14 44, fax: 32 200 11 26

<http://www.katowice.kwp.gov.pl/>

telefon alarmowy: 997, 112

infolinia: 800 16 30 90

2. Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna

Na terenie województwa śląskiego koordynatorami czynności mających na celu zapewnienie zdrowego i bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży są upoważnieni przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa śląskiego.

Wojewódzka Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Katowicach

40-957 Katowice ul. Raciborska 39

tel. 32 351 23 16:

e-mail: hdim-sekr@wsse.katowice.pl

3. Państwowa Straż Pożarna

Każdy obiekt, przeznaczony na organizację wypoczynku dzieci i młodzieży musi uzyskać pozytywną opinię właściwej Rejonowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej. W przypadku jakichkolwiek wątpliwości, co do sposobu zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektu, w którym przebywają dzieci, można uwagi zgłosić do

najbliższej miejskiej lub powiatowej komendy Państwowej Straży Pożarnej, których adresy znajdują się na stronie internetowej:

Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej

40-042 Katowice, ul. Wita Stwosza 36

tel. 32 604 01 00

tel. 32 604 01 25

<http://www.katowice.kwpsp.gov.pl/>

telefon alarmowy: 112

4. Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego

Ujawnione nieprawidłowości, czy też uszkodzenia infrastruktury (obiektów budowlanych w tym placów zabaw) należy zgłaszać w pierwszej kolejności właścicielowi, a gdy nie odniesie to skutku, Inspektorowi Nadzoru Budowlanego.

Śląski Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego

40 - 024 Katowice, ul. Powstańców 41a

tel. 32 20 77 939; fax: 032 256 46 79;

e-mail: winb@katowice.uw.gov.pl

5. Straż Graniczna

Po przystąpieniu Polski do Strefy Schengen została zniesiona nie tylko kontrola graniczna obywateli Unii, lecz również wszelkie ograniczenia w ruchu osobowym. Dokumentem niezbędnym do poruszania się w ramach Strefy Schengen jest ważny paszport lub dowód osobisty, ta zasada dotyczy również dzieci.

Śląski Oddział Straży Granicznej

47 - 400 Racibórz, ul. Dąbrowskiego 2

tel. 32 414 40 00; fax: 32 414 47 00

www.slaski.strazgraniczna.pl

Placówka Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Żywcu

34-300 Żywiec, ul. Witosa 3, tel. 33 866-55-00

6. Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Będąc w górach na wycieczce pieszej, narciarskiej lub innej imprezie krajoznawczo - turystycznej w razie wystąpienia sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia i innych nieprzewidzianych warunkami pogodowymi sytuacji, korzystamy z pomocy Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

GOPR – stacja centralna Grupy Jurajskiej

42-425 Kroczyce, Podlesice 5

tel. 34 315 20 99; 34 315 20 00

telefon alarmowy: 985

telefon ratunkowy w górach: 601 100 300

GOPR - Grupa Beskidzka

43-370 Szczyrk, ul Dębowa 2

telefon alarmowy: 985 oraz 601 100 300

tel. 33 829 69 00

fax: 33 829 69 04
naczelnik Grupy 33 829 69 07
<http://www.gopr-beskidy.pl>
e-mail: poczta@gopr-beskidy.pl

7. Wydział Turystyki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
Dla obszaru województwa śląskiego rejestr pośredników i organizatorów turystycznych prowadzi Wydział Turystyki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Informacje dotyczące organizatorów i pośredników można uzyskać na stronie internetowej Ministerstwa Gospodarki pod adresem internetowym: turystyka.crz.mg.gov.pl lub w Wydziale Turystyki i Sportu.

Wydział Turystyki i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego
Katowice, ul. Reymonta 24
tel. 32 77 40 973;
fax: 32 77 40 911
e-mail: sport@silesia-region.pl

8. Śląska Izba Turystyki

Izby Turystyczne prowadzą weryfikację biur, które pragną przynależeć do Izby. Członkowie Izby działają na rynku od minimum dwóch lat i są na bieżąco informowani przez Zarząd Izby o obowiązujących przepisach. Izba wyjaśnia wątpliwości dotyczące realizacji usług turystyczno - wypoczynkowych.

Śląska Izba Turystyki
40-014 Katowice, ul. Mariacka 1
tel./fax: 32 781 95 52
<http://www.slaskaizbaturystyki.com>

9. Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych

Oddział Śląski PTSM
40 – 086 Katowice, ul. Sokolska 26
<http://ptsmkatowice.republika.pl/>
tel. 32 259 68 49

10. Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Informacje dotyczące bezpieczeństwa osób przebywających nad wodami można uzyskać u przedstawicieli WOPR w poszczególnych oddziałach oraz Ratowników WOPR.

Wojewódzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Katowicach
40-161 Katowice, Aleja Korfańtego 66/6
tel./fax 032 253 61 58; 500 543 210
www.slaskiewopr.pl

11. Śląskie Centrum Informacji o Sektach i Grupach Psychomanipulacyjnych „Kana” w Katowicach

Okres ferii letnich i zimowych to czas zwiększonej aktywności sekt i subkultur młodzieżowych. Pozostawione bez kontroli rodziców dzieci i młodzież mogą stać się mimowolnymi ofiarami ich negatywnego oddziaływania. Aby temu zapobiec Śląskie Centrum Informacji o Sektach i Grupach Psychomanipulacyjnych dysponuje materiałami o zagrożeniach, jakie niesie ze sobą kontakt z sektą.

Śląskie Centrum Informacji o Sektach i Grupach Psychomanipulacyjnych
40-014 Katowice, Plac Księdza Szramka 4
tel. 32 608 26 76
<http://www.sekty.cal.pl>
telefon zaufania: 0501 487 344

IV. Wybrane zagadnienia dotyczące organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży oraz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w okresie wakacji.

A. Informacje ogólne.

1. Organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej są zobowiązani do przestrzegania przepisów Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 12, poz. 67 z późn. zm.).
2. Obowiązek zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży szkolnej oraz odpowiedniej opieki wychowawczej i medycznej spoczywa na organizatorze, który musi zatrudniać odpowiednio przygotowaną kadrę pedagogiczną (zgodnie z §1 cyt. wyżej rozporządzenia).
3. Wychowawcami w różnych formach wypoczynku mogą być:
  - nauczyciele,
  - studenci szkół wyższych kierunków i specjalności, których program przewiduje przygotowanie pedagogiczne, po odbyciu odpowiedniego przeszkolenia,
  - słuchacze kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów językowych, po odbyciu odpowiedniego przeszkolenia,
  - osoby posiadające zaświadczenia o ukończeniu kursu dla wychowawców kolonijnych,
  - instruktorzy harcerscy w stopniu co najmniej przewodnika,
  - przodownicy turystyki kwalifikowanej oraz instruktorzy Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego,
  - trenerzy i instruktorzy sportowi.

Osoby o których mowa wyżej muszą także mieć ukończone 18 lat życia i posiadać co najmniej średnie wykształcenie (z wyjątkiem instruktorów harcerskich pełniących tę funkcję w formach organizowanych przez organizacje harcerskie).

4. Wypoczynkiem może kierować:
  - nauczyciel,
  - czynny instruktor harcerski (co najmniej w stopniu podharcemistrza),
  - osoba posiadająca co najmniej trzyletni staż pracy opiekuńczo – wychowawczej lub dydaktyczno – wychowawczej spełniająca szczegółowe warunki określone w § 12 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Wymienione osoby muszą ponadto posiadać zaświadczenie o ukończeniu kursu dla kierowników wypoczynku (wymóg ten nie dotyczy osób zajmujących stanowiska kierownicze w publicznych szkołach i placówkach).

5. Pod opieką jednego wychowawcy może być nie więcej niż 20 uczestników wycieczki (o ile szczególne przepisy nie stanowią inaczej), a w przypadku dzieci do 10 roku życia liczba ta nie może przekraczać 15 osób. W przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej liczba uczestników pozostających pod opieką jednego wychowawcy może ulec zmniejszeniu. Zmniejszenie liczby uczestników następuje w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności.
6. Obowiązują następujące formy wycieczki uzależnione od infrastruktury miejsca wycieczki:
  - wycieczka w obiekcie hotelowym lub innym obiekcie, w którym są świadczone usługi hotelarskie (o którym mowa w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. z 2006 r. Nr 22, poz. 169) np.: hotel, pensjonat, schronisko całoroczne/,
  - wycieczka w obiekcie używanym okazjonalnie do wycieczki np.: szkoła, remiza, dom parafialny,
  - wycieczka bez stałej infrastruktury komunalnej np. pole namiotowe,
  - wycieczki w formie wędrowniej.
7. Obiekt albo teren, w którym ma być zorganizowana wycieczka musi spełniać wymogi dotyczące bezpieczeństwa, ochrony przeciwpożarowej, warunków higieniczno-sanitarnych oraz ochrony środowiska określonych przepisami o ochronie przeciwpożarowej, Państwowej Inspekcji Sanitarnej i ochronie środowiska a w przypadku organizacji wycieczki z udziałem młodzieży niepełnosprawnej – obiekt musi być ponadto dostosowany do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności uczestników wycieczki (zgodnie z par. 8 ust. 1 cyt. wyżej rozporządzenia)..
8. Organizator wycieczki, działającej zgodnie z wymogami przepisów oświatowych, winien legitymować się uzyskanym od kuratora oświaty (*właściwego ze względu na miejsce siedziby lub zamieszkania organizatora*) **zaświadczeniem o zgłoszeniu placówki wycieczki**. Zaświadczenie zawiera numer zgłoszenia, nazwę i adres organizatora, miejsce i czas trwania wycieczki, datę i podpis osoby uprawnionej do podpisu w imieniu Śląskiego Kuratora Oświaty.
9. Nadzór nad placówkami wycieczki sprawuje właściwy ze względu na miejsce lokalizacji wycieczki kurator oświaty. Na terenie województwa śląskiego organem o którym mowa wyżej jest Śląski Kurator Oświaty.
10. **Organizatorzy wycieczki mając na względzie bezpieczeństwo uczestników powinni zwrócić uwagę na obowiązujące w tym zakresie regulacje prawne:**
  - Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 roku w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. z 1997 r. Nr 57, poz. 358);
  - Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69);
  - Ustawę z dnia 20 czerwca 1997 roku – Prawo o ruchu drogowym.(Dz. U. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.).

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 roku w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1516);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 września 1997 r. w sprawie uprawiania żeglarstwa (Dz. U. z 1997 r. Nr 112, poz. 729);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie uprawiania alpinizmu (Dz. U. z 2001 r. Nr 145, poz. 1624);
- Ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz. U. z 1997 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 września 2001 roku w sprawie szczegółowych zasad i warunków prowadzenia działalności w dziedzinie rekreacji ruchowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 101, poz. 1095).

B. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w czasie wakacji – rady, ostrzeżenia, odpowiedzialność prawna.

Okres wakacyjny to szczególnie czas dla dzieci i młodzieży. W lipcu i sierpniu wiele z nich wyjeżdża na różnego rodzaju obozy czy kolonie, spędzając czas nad wodą, w górach, w lesie, czy na obiektach sportowych.

Towarzyszące wypoczynkowi odprężenie sprawia, że dzieci, młodzież, a nawet i dorośli niekiedy zapominają o podstawowych zasadach bezpieczeństwa.

Chcąc więc ograniczyć zagrożenie, prosimy rodziców i organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży, aby pamiętali o podstawowych zasadach bezpieczeństwa:

- 1) zapewnianiu maksimum opieki i zainteresowania;
- 2) dbaniu o wykształcanie w nich zdrowego stylu życia - wolnego od nałogów;
- 3) sprawdzaniu miejsce zabawy, rekreacji czy wypoczynku - czy są bezpieczne;
- 4) uczeniu dzieci, aby nie brały nic od osób obcych (lizaków, cukierków, itp.) czy z nimi się oddalały np. odchodziły od grupy, wsiadały do ich samochodów, itd.;
- 5) wyrobieniu w dzieciach nawyku informowania opiekuna, gdzie i z kim idą oraz kiedy wrócą;
- 6) uczeniu ostrożności przy zabawie w pobliżu wody, placu budowy, ruchliwych ulic, torowisk, itp. niebezpiecznych miejsc;
- 7) przypominaniu dzieciom jak należy się zachowywać w kontakcie z dzikimi zwierzętami, bezpańskimi psami, które choć miłe i spokojne mogą być niebezpieczne.

Więcej porad na temat bezpiecznego spędzania wakacji mogą Państwo znaleźć na stronach internetowych Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach (www.slaska.policja.gov.pl), prosimy o ich przeczytanie i wykorzystanie. Porady dla dzieci znajdują się również na podstronie naszej maskotki „Sznupka”.

Korzystając z okazji przypominamy też wybrane, szczególnie ważne przepisy prawa związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży:

- zgodnie z art. 4 § 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jednolity Dz. U. 2010 r. Nr 33 poz. 178) „każdy, kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma społeczny obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym rodziców lub opiekuna nieletniego, szkoły, sądu rodzinnego, Policji lub innego właściwego organu”, w myśl § 2 „każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję”, natomiast zgodnie z § 3 „instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu”,
- zgodnie z art. 304 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z dnia 4 sierpnia 1997 r. Nr 89 poz. 555 z późn. zm.) „każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję...”, natomiast zgodnie § 2 „instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.”,
- zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. 2007 r. Nr 70 poz. 473 z późn. zm.) zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom do lat 18. Zachowanie takie, zgodnie z art. 43 tejże ustawy, jest przestępstwem.
- zgodnie z art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z dnia 19 września 2005 r. Nr 179 poz. 1485) „kto, wbrew przepisom ustawy, udziela innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwia albo umożliwia ich użycie albo nakłania do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”, natomiast zgodnie z ust. 2 „jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, udziela środka odurzającego lub substancji

psychotropowej małoletniemu lub nakłania go do użycia takiego środka lub substancji albo udziela ich w znacznych ilościach innej osobie, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8”,

- zgodnie z art. 59 ust 1 ww. ustawy „kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, udziela innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej, ułatwia użycie albo nakłania do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”, natomiast zgodnie z ust. 2 „jeżeli sprawca czynu, o którym mowa w ust. 1, udziela środka odurzającego lub substancji psychotropowej małoletniemu, ułatwia użycie albo nakłania go do użycia takiego środka lub substancji, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3”,
- zgodnie z art. 60 ww. ustawy „kto, będąc właścicielem lub działającym w jego imieniu zarządcą albo kierownikiem zakładu gastronomicznego, lokalu rozrywkowego lub prowadząc inną działalność usługową, mając wiarygodną wiadomość o popełnieniu przestępstwa określonego w art. 56, 58 lub 59 na terenie tego zakładu lub lokalu, nie powiadamia o tym niezwłocznie organów ścigania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”,
- zgodnie z art. 62 ust. 1 ww. ustawy „kto, wbrew przepisom ustawy, posiada środki odurzające lub substancje psychotropowe, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”, natomiast w myśl ust. 2 „jeżeli przedmiotem czynu, o którym mowa w ust. 1, jest znaczna ilość środków odurzających lub substancji psychotropowych, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8”,
- zgodnie z art. 37 ustawy z dnia 22 czerwca 2001 r. o wykonywaniu działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym (Dz. U. z dnia 29 czerwca 2001 r. Nr 67 poz. 679) „kto sprzedaje wyroby pirotechniczne, wyłączone spod koncesjonowania lub broń, na posiadanie której nie jest wymagane pozwolenie, osobom niepełnoletnim, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”,
- zgodnie z art. 160 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z dnia 2 sierpnia 1997 r. Nr 88 poz. 553) „kto naraża człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”, w myśl § 2 „jeżeli na sprawcy ciąży obowiązek opieki nad osobą narażoną na niebezpieczeństwo, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”, § 3 „jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”. Natomiast zgodnie z § 4 „nie podlega karze za przestępstwo określone w § 1-3 sprawca, który dobrowolnie uchylił grożące niebezpieczeństwo”, a w myśl § 5 „ściganie przestępstwa

określonego w § 3 następuje na wniosek pokrzywdzonego” (pozostałe czyny są więc ścigane z urzędu).

- zgodnie z art. 162 § 1 ww. Kodeksu „kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”, w myśl § 2 „nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej”,
- zgodnie z art. 191 § 1 ww. Kodeksu „kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”,
- zgodnie z art. 200 § 1 ww. Kodeksu „kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”, w myśl § 2 „tej samej karze podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej”,
- zgodnie z art. 202 § 1 ww. Kodeksu „kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”, § 2 „kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”, § 3 „kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8”, § 4 „kto utrwala treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”, § 4a „kto sprowadza, przechowuje lub posiada treści pornograficzne z udziałem małoletniego poniżej lat 15, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”, § 4b „kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”,
- zgodnie z art. 207 § 1 ww. Kodeksu „kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub

przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”, natomiast w myśl § 2 „jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”, natomiast zgodnie z § 3 „jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12”,

- zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (tekst jednolity Dz. U. 2010 r. Nr 46 poz. 275) „kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7, dopuszcza do przebywania małoletniego na drodze publicznej lub na torach pojazdu szynowego, podlega karze grzywny albo karze nagany”,
- zgodnie z art. 106. ww. Kodeksu „kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7 albo nad inną osobą niezdolną rozpoznać lub obronić się przed niebezpieczeństwem, dopuszcza do jej przebywania w okolicznościach niebezpiecznych dla zdrowia człowieka, podlega karze grzywny albo karze nagany”.

Zachęcamy do lektury także innych przepisów wskazanych powyżej aktów prawnych.

C. Wskazania dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie utrzymania obiektu/budynku.

1. Właściciel lub zarządca obiektu zobowiązany jest posiadać:

Książkę obiektu budowlanego (stanowiącą dokument przeznaczony do zapisów), do której powinny być dołączone między innymi :

1. Decyzja administracyjna organu administracji architektoniczno budowlanej – tzw. pozwolenie na budowę budynku oraz pozwolenia na zmianę sposobu użytkowania, jeżeli budynek ten został przebudowany i zaadaptowany na obecne cele;
2. Decyzja organu nadzoru budowlanego (pinb) – zezwalające na użytkowanie budynku;
3. Protokoły z przeglądów okresowych budynku stanu sprawności technicznej budynku:
  - a) rocznego (wykonanego co najmniej jeden raz w roku) sprawdzającego:
    1. elementy budynku narażone na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania budynku;
    2. instalację gazową oraz przewody kominowe;
    3. instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska;

- b) dwuletniego lub czteroletniego kotłów (wykonanego co najmniej jeden raz na dwa lub cztery lata), w zależności od wydajności kotła, z uwzględnieniem efektywności energetycznej kotłów oraz ich wielkości do potrzeb użytkowych;
- c) pięcioletniego, (wykonanego co najmniej jeden raz na pięć lat, aktualnego, tj. najpóźniej z 2005 r.) stanu sprawności technicznej i przydatności do użytkowania obiektu, estetyki oraz jego otoczenia, instalacji elektrycznej i piorunochronnej (o ile jest) w zakresie stanu połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów; oceny efektywności energetycznej zastosowanych urządzeń chłodniczych w systemach klimatyzacji, ich wielkości w stosunku do wymagań użytkowych o mocy chłodniczej nominalnej większej niż 12 kW;
- d) okresowej sprawdzającej elementy budynku narażone na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania budynku, co najmniej dwa razy w roku, w terminach do 31 maja oraz do 30 listopada, w przypadku budynków o powierzchni zabudowy przekraczającej 2.000 m² oraz innych obiektów budowlanych o powierzchni dachu przekraczającej 1.000 m²; osoba dokonująca kontroli jest obowiązana bezzwłocznie pisemnie zawiadomić właściwy organ o przeprowadzonej kontroli;
- e) bezpiecznego użytkowania obiektu każdorazowo w przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 61 pkt 2 Prawa budowlanego.

Kontrole ogólnobudowlane oraz w stosunku do kominów, w których ciąg kominowy jest wymuszony pracą urządzeń mechanicznych - powinny być przeprowadzane przez osoby posiadające uprawnienia budowlane w odpowiedniej specjalności; w stosunku do instalacji elektrycznej i piorunochronnej, gazowej oraz urządzeń chłodniczych w systemach klimatyzacji – osoby posiadające kwalifikacje wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji, sieci energetycznych i gazowych; przewodów kominowych – mistrz kominiański.

2. Właściciel lub zarządca w szczególny sposób powinien zwracać uwagę na obowiązki wynikające z art. 5, 61, 62, 70 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku - Prawo budowlane.

D. Wskazania dla organizatorów wycieczek dzieci i młodzieży w zakresie organizacji transportu osób.

Co organizator transportu osób powinien wiedzieć na temat czasu pracy kierowcy?

Bezpieczne prowadzenie pojazdów uzależnione jest min. od kondycji psychofizycznej kierowcy. Żeby zachować prawidłowe funkcje psychiczne, odnośnie szybkości i zakresu spostrzegania, szybkości i stałości reakcji, kierowca

powinien przestrzegać minimalnych okresów przerw i odpoczynków oraz maksymalnych okresów jazdy. Przepisy socjalne kierowców (zasady wynikające z rozporządzenia WE 561/2006) mają na celu bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego.

1. Dzienny okres odpoczynku

Gdy pojazd prowadzi 1 kierowca:

- powinien być odebrany **w ciągu 24 godzin** od momentu rozpoczęcia dnia pracy kierowcy,
- regularny powinien trwać, co najmniej **11 godzin** (może być podzielony na dwie części **3 godz. + 9 godz.**),
- skrócony (max **3 razy** pomiędzy dwoma tygodniowymi odpoczynkami), powinien trwać min. **9 godzin**.

W przypadku załogi kilkuosobowej:

- odpoczynek w wymiarze **9 godzin** można odebrać **w okresie 30 godzin**.

Trzeba jednak pamiętać, że ten przywilej przysługuje kierowcy wyłącznie wtedy, gdy w trakcie każdego okresu prowadzenia pojazdu pomiędzy dwoma kolejnymi dziennymi lub tygodniowymi okresami odpoczynku, w pojeździe przebywa, co najmniej dwóch kierowców w celu prowadzenia pojazdu. Przez pierwszą godzinę obsady kilkuosobowej obecność innego kierowcy lub kierowców jest fakultatywna, ale przez pozostałą część tego okresu jest obowiązkowa.

2. Tygodniowy okres odpoczynku

- powinien się rozpocząć nie później niż po zakończeniu **sześciu okresów 24 godzinnych** licząc od końca poprzedniego tygodniowego okresu odpoczynku,
- w ciągu dwóch kolejnych tygodni kierowca wykorzystuje, co najmniej: dwa regularne tygodniowe okresy odpoczynku trwające 45 godzin, lub jeden regularny tygodniowy okres odpoczynku i jeden skrócony tygodniowy okres odpoczynku trwający, co najmniej 24 godziny.

Skrócenie to należy jednak skompensować równoważnym odpoczynkiem wykorzystanym jednorazowo łącznie z innym okresem odpoczynku trwającym, co najmniej dziewięć godzin - przed końcem trzeciego tygodnia następującego po danym tygodniu.

3. Dzienny czas prowadzenia pojazdu

- łączny czas prowadzenia pojazdu od zakończenia jednego dziennego okresu odpoczynku do rozpoczęcia następnego dziennego okresu odpoczynku lub pomiędzy dziennym okresem odpoczynku a tygodniowym okresem odpoczynku, **nie może przekroczyć 9 godzin** (dwa razy w tygodniu może trwać **do 10 godz.**).

Przy czym tydzień należy rozumieć, jako okres od godz. 00.00 w poniedziałek do godz. 24.00 w niedzielę.

4. Tygodniowy czas prowadzenia pojazdu nie może przekroczyć 56 godzin.

- 5. Łączny czas prowadzenia pojazdu w ciągu dwóch kolejnych tygodni nie może być **> 90 godzin**.

- 6. Przerwy w jeździe** - po okresie prowadzenia pojazdu trwającym **cztery i pół godziny** kierowca powinien zrobić ciągłą przerwę (odpoczynek) trwającą, co najmniej **czterdzieści pięć minut**. Przerwę można podzielić na dwie części, pierwsza musi mieć, co najmniej **15 minut** a druga, co najmniej **30 minut**.

E. Wybrane zasady dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz wykaz miejsc policyjnej kontroli autokarów przed wyjazdem na wypoczynek w poszczególnych powiatach województwa śląskiego.

1. Obowiązki pieszego.

Pieszy jest obowiązany korzystać z chodnika lub drogi dla pieszych, a w razie ich braku - z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, pieszy może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi.

Pieszy idący po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi.

Piesi idący jezdnią są obowiązani iść jeden za drugim. Na drodze o małym ruchu, w warunkach dobrej widoczności, dwóch pieszych może iść obok siebie.

Korzystanie przez pieszego z drogi dla rowerów jest dozwolone tylko w razie braku chodnika lub pobocza albo niemożności korzystania z nich. Pieszy, z wyjątkiem osoby niepełnosprawnej, korzystając z tej drogi, jest obowiązany ustąpić miejsca rowerowi.

W strefie zamieszkania pieszy korzysta z całej szerokości drogi i ma pierwszeństwo przed pojazdem.

2. Ruch kolumn pieszych.

Kolumna pieszych, z wyjątkiem pieszych w wieku do 10 lat, może się poruszać tylko prawą stroną jezdni.

Kolumna pieszych w wieku do 10 lat jest obowiązana korzystać z chodnika lub drogi dla pieszych, a w razie ich braku - z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, kolumna pieszych może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi.

Kolumna pieszych w wieku do 10 lat poruszająca się po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi.

Liczba pieszych idących jezdnią w kolumnie obok siebie nie może przekraczać 4, a w kolumnie wojskowej - 6, pod warunkiem że kolumna nie zajmuje więcej niż połowy szerokości jezdni.

Piesi w wieku do 10 lat mogą iść w kolumnie tylko dwójkami pod nadzorem co najmniej jednej osoby pełnoletniej.

Długość kolumny pieszych nie może przekraczać 50 m. Odległość między kolumnami nie może być mniejsza niż 100 m.

Jeżeli przemarsz kolumny pieszych odbywa się w warunkach niedostatecznej widoczności:

1) pierwszy i ostatni z idących z lewej strony są obowiązani nieść latarki:

a) pierwszy - ze światłem białym, skierowanym do przodu,

b) ostatni - ze światłem czerwonym, skierowanym do tyłu;

W kolumnie o długości przekraczającej 20 m idący po lewej stronie z przodu i z tyłu są obowiązani używać elementów odblaskowych odpowiadających właściwym warunkom technicznym, a ponadto idący po lewej stronie są obowiązani nieść dodatkowe latarki ze światłem białym, rozmieszczone w taki sposób, aby odległość między nimi nie przekraczała 10 m;

światło latarek powinno być widoczne z odległości co najmniej 150 m.

Zabrania się:

- 1) uchu po jezdni kolumny pieszych w czasie mgły; zakaz ten nie dotyczy kolumny wojskowej lub policyjnej;
- 2) ruchu po jezdni kolumny pieszych w wieku do 10 lat w warunkach niedostatecznej widoczności;
- 3) prowadzenia po jezdni kolumny pieszych przez osobę w wieku poniżej 18 lat.

3. Przechodzenie przez jezdnię – zakazy.

1) zabrania się wchodzenia na jezdnię:

- bezpośrednio przed jadącym pojazdem, w tym również na przejściu dla pieszych,
- spoza pojazdu lub innej przeszkody ograniczającej widoczność drogi;

2) przechodzenia przez jezdnię w miejscu o ograniczonej widoczności drogi;

3) zwalniania kroku lub zatrzymywania się bez uzasadnionej potrzeby podczas przechodzenia przez jezdnię lub torowisko;

- 4) przebiegania przez jezdnię;
- 5) chodzenia po torowisku;
- 6) wchodzenia na torowisko, gdy zapory lub półzapory są opuszczone lub opuszczanie ich rozpoczęto;
- 7) przechodzenia przez jezdnię w miejscu, w którym urządzenie zabezpieczające lub przeszkoda oddzielają drogę dla pieszych albo chodnik od jezdni, bez względu na to, po której stronie jezdni one się znajdują.

4. Kolumna pojazdów.

1) liczba pojazdów jadących w zorganizowanej kolumnie nie może przekraczać:

- samochodów osobowych, motorowerów lub motocykli - 10;
- rowerów jednośladowych - 15;
- pozostałych pojazdów - 5.

2) odległość między jadącymi kolumnami nie może być mniejsza niż 500 m dla kolumn pojazdów samochodowych oraz 200 m dla kolumn pozostałych pojazdów.

3) jazda w kolumnie nie zwalnia kierującego pojazdem od przestrzegania obowiązujących przepisów ruchu drogowego.

4) zabrania się wjeżdżania między jadące w kolumnie rowery jednośladowe oraz pojazdy uprzywilejowane i podporządkowane Ministrowi Obrony Narodowej.

5. Ruch rowerem.

Kierujący rowerem jednośladowym jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub z drogi dla rowerów i pieszych. Kierujący rowerem, korzystając z drogi dla rowerów i pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

W razie braku drogi dla rowerów lub drogi dla rowerów i pieszych kierujący rowerem jednośladowym jest obowiązany korzystać z pobocza, a jeżeli nie jest to możliwe z jezdni.

Dziecko w wieku do 7 lat może być przewożone na rowerze, pod warunkiem że jest ono umieszczone na dodatkowym siodełku zapewniającym bezpieczną jazdę.

Kierującemu rowerem lub motorowerem zabrania się:

- o jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu;
- o jazdy bez trzymania co najmniej jednej ręki na kierownicy oraz nóg na pedałach lub podnóżkach;
- o czepiania się pojazdów.

Na przejeździe dla rowerzystów, kierującemu rowerem zabrania się:

- wjeżdżania bezpośrednio przed jadący pojazd;
- zwalniania lub zatrzymywania się bez uzasadnionej przyczyny.

Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego rowerem jednośladowym jest dozwolone wyjątkowo, gdy:

- opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem lub
- szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje wydzielonej drogi dla rowerów.

Kierujący rowerem, korzystając z chodnika lub drogi dla pieszych, jest obowiązany jechać powoli, zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

Kierujący rowerem może jechać lewą stroną jezdni na zasadach określonych dla ruchu pieszych (Pieszy jest obowiązany korzystać z chodnika lub drogi dla pieszych, a w razie ich braku - z pobocza. Jeżeli nie ma pobocza lub czasowo nie można z niego korzystać, pieszy może korzystać z jezdni, pod warunkiem zajmowania miejsca jak najbliżej jej krawędzi i ustępowania miejsca nadjeżdżającemu pojazdowi. Pieszy idący po poboczu lub jezdni jest obowiązany iść lewą stroną drogi. Piesi idący jezdnią są obowiązani iść jeden za drugim. Na drodze o małym ruchu, w warunkach dobrej widoczności, dwóch pieszych może iść obok siebie), jeżeli opiekuje się on osobą kierującą rowerem w wieku do lat 10.

6. Dzieci na drodze.

Dziecko w wieku do 7 lat może korzystać z drogi tylko pod opieką osoby, która osiągnęła wiek co najmniej 10 lat. Nie dotyczy to strefy zamieszkania.

Dziecko w wieku do 15 lat, poruszające się po drodze po zmierzchu poza obszarem zabudowanym, jest obowiązane używać elementów odblaskowych w sposób widoczny dla innych uczestników ruchu.

Powyższe przepisy nie dotyczą drogi przeznaczonej wyłącznie dla pieszych.

7. Zakazy porządkowe.

Zabrania się:

- prowadzenia kolumny pieszych osobie w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;

- otwierania drzwi pojazdu, pozostawiania otwartych drzwi lub wysiadania bez upewnienia się, że nie spowoduje to zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub jego utrudnienia;
- umieszczania na drodze lub w jej pobliżu urządzeń wysyłających lub odbijających światło w sposób powodujący oślepienie albo wprowadzających w błąd uczestników ruchu;

Kierującemu pojazdem zabrania się:

- przewożenia osoby w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu na rowerze lub motorowerze albo motocyklu, chyba że jest przewożona w bocznym wózku;
- przewożenia w foteliku ochronnym dziecka siedzącego tyłem do kierunku jazdy na przednim siedzeniu pojazdu samochodowego wyposażonego w poduszkę powietrzną dla pasażera;
- przewożenia, poza specjalnym fotelikiem ochronnym, dziecka w wieku do 12 lat na przednim siedzeniu pojazdu samochodowego.

8. Przewóz dzieci i młodzieży.

Pojazd przewożący zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat oznacza się z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej.

W warunkach niedostatecznej widoczności tablice powinny być oświetlone, chyba że są wykonane z materiału odbłaskowego. Kierujący tym pojazdem jest obowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania lub wysiadania dzieci lub młodzieży.

Kierujący pojazdem, omijając pojazd przewożący zorganizowaną grupę dzieci lub młodzieży w wieku do 18 lat jest obowiązany w czasie wsiadania lub wysiadania dzieci lub młodzieży zachować szczególną ostrożność i w razie potrzeby zatrzymać się.

Zabrania się oznaczania pojazdu kwadratowymi tablicami barwy żółtej z symbolem dzieci barwy czarnej, w czasie, gdy dzieci lub młodzież nie są przewożone.

9. Autobus szkolny.

Kierujący autobusem szkolnym podczas wsiadania lub wysiadania dzieci jest obowiązany włączyć światła awaryjne.

Kierujący pojazdem, przejeżdżając obok autobusu szkolnego, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność.

Jeżeli autobus szkolny przewozi inne osoby lub nie przewozi żadnych osób, tablice z napisem „autobus szkolny” powinny być zdjęte, zasłonięte lub złożone.

10. Przewóz osób niepełnosprawnych.

Pojazd przeznaczony konstrukcyjnie do przewozu osób niepełnosprawnych oznacza się z przodu i z tyłu kwadratowymi tablicami barwy niebieskiej z międzynarodowym symbolem wózka inwalidzkiego barwy białej. Tablice te powinny być wykonane z materiału odblaskowego. Kierujący tym pojazdem jest obowiązany włączyć światła awaryjne podczas wsiadania lub wysiadania osoby niepełnosprawnej.

11. Przewóz osób.

Przewóz osób może odbywać się tylko pojazdem do tego przeznaczonym lub przystosowanym. Liczba przewożonych osób nie może przekraczać liczby miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym.

Zabrania się przewozu osób w przyczepie, z tym że dopuszcza się przewóz dzieci do szkół lub przedszkoli i z powrotem w przyczepie dostosowanej do przewozu osób, ciągniętej przez ciągnik rolniczy.

Kierującemu pojazdem silnikowym, który przewozi osobę, zabrania się palenia tytoniu lub spożywania pokarmów w czasie jazdy. Nie dotyczy to kierującego samochodem ciężarowym, który przewozi osobę w kabinie kierowcy, i kierującego samochodem osobowym, z wyjątkiem taksówki.

12. Wykaz miejsc policyjnej kontroli autokarów przed wyjazdem na wypoczynek w poszczególnych powiatach województwa śląskiego.

Lp.	Jednostka Policji	Miejsca kontroli autokarów	Kontakt
1	KPP Będzin	Będzin, ul. 11 -go Listopada na terenie parkingu sklepu „LIDL”	tel. 997 lub 112
2	KMP Bielsko Biała	Dworzec PKS Bielsko Biała, ul. Warszawska	tel. 33 8121290, fax :33 8121294, 33 8121255, fax: 33 8121266
3	KPP Bieruń	Bieruń, ul. Warszawska na wysokości stacji paliw „ARGE”	tel. 997 lub 112
4	KMP Bytom	Bytom, ul. Strzelców Bytomskich	tel. 32 3888290,

		40, stacja paliw „Petrochemia”	32 3888200 .
5	KMP Chorzów	Chorzów ul. Legnicka , Adamieckiego	tel. 32 7715290
6	KPP Cieszyn	Cieszyn, ul. Bielska 140 teren stacji diagnostycznej	tel. 33 8521030
7	KMP Częstochowa	Rynek Wieluński w Częstochowie (strona północna)	tel. 997 lub 112
8	KMP Dąbrowa Górnicza	Parking przed Urzędem Miejskim w Dąbrowie Górniczej przy ul. Granicznej	tel. 32 6394 290, 32 63 94 255
9	KMP Gliwice	Gliwice, Dworzec Autobusowy, ul. Toszecka	tel. 32 3369290
10	KMP Jastrzębie Zdrój	Miejsca wyznaczone do kontroli, uzgadniane są na bieżąco z organizatorem	tel. 32 4787292, 798030151
11	KMP Jaworzno	Jaworzno, ul. Narutowicza lub w miejscu zbiórki uczestników wyjazdu.	tel. 32 6183291, fax: 32 6183244
12	KMP Katowice	Parking przy ul. Francuskiej z ul. Trzech Stawów w Katowicach	tel. 32 2002120, 32 2002777 fax 32 2002244
13	KPP Kłobuck	Miejsca wyznaczone do kontroli, uzgadniane są na bieżąco z organizatorem	tel. 34 3109255, 34 3109291, 34 3109296 ,
14	KPP Lubliniec	Miejsca wyznaczone do kontroli, uzgadniane są na bieżąco z organizatorem	tel. 34 3532 255 lub 997
15	KPP Mikołów	Miejsca wyznaczone do kontroli, uzgadniane są na bieżąco z organizatorem	tel. 32 7377290 fax 32 7377294

F. Wskazania dla organizatorów wycieczek dzieci i młodzieży w zakresie zapewnienia uczestnikom bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu.

1. Nadzór nad wypoczynkiem

Organizując wypoczynek dla dzieci i młodzieży, w szczególności sposób należy zadbać o bezpieczne i higieniczne warunki dla uczestników, stosując się przy tym do obowiązujących w tym zakresie przepisów prawnych.

Zgodnie z art.1 pkt 5 ustawy z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2006 nr 122, poz 851 z późn. zm) do zakresu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy między innymi kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży.

W trakcie bieżącej kontroli prowadzonej przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej ocenie podlegają:

- teren wokół miejsca wypoczynku:

- ✓ ogrodzenie,
- ✓ szlaki komunikacyjne,
- ✓ czystość wokół placówki,
- ✓ zabezpieczenie otworów kanalizacyjnych i studzienek,
- ✓ miejsce gromadzenia odpadów

- **budynek** (w przypadku organizowania wypoczynku w placówce stałej): obiekt przeznaczony na wypoczynek musi być zaopatrzony w wodę ciepłą i zimną, podłączony do kanalizacji ogólnej lub zbiornika bezodpływowego.

- ✓ pokoje mieszkalne:
obiekt powinien dysponować odpowiednią liczbą miejsc noclegowych; sypialnie powinny być wyposażone w łóżka pojedyncze, a także w szafki ubraniowe, nocne, wieszaki, koce i pościel. Meble i sprzęt należy utrzymywać w czystości i w dobrym stanie technicznym.
- ✓ pomieszczenia sanitarne:
oddzielne dla dziewcząt i chłopców, zaopatrzone w ciepłą i zimną wodę, a ponadto w mydło, suszarki lub ręczniki jednorazowe, papier toaletowy, półki na przybory toaletowe, wieszaki na ręczniki i odzież.
- ✓ na terenie obiektu powinny być wydzielone pomieszczenia na :
  - pranie i suszenie mokrej odzieży uczestników wypoczynku,
  - przechowywanie sprzętu porządkowego i środków czystości,
  - brudną i czystą bieliznę pościelową

Zaleca się aby pomieszczenia udostępnione do dyspozycji dzieci i młodzieży spełniały poniższe wymagania. Najważniejsze z nich podano w tabeli.

Pokoje sypialne	3 - 5m ² na jednego uczestnika
	między łózkami swobodne przejście
jadalnia i świetlica	1 m ² na jednego uczestnika
urządzenia sanitarne	1 umywalka na 5 osób
	1 miska ustępowa na 10 dziewcząt
	1 miska ustępowa i 1 pisuar na 20 chłopców

- ✓ blok żywieniowy: posiłki mogą być przygotowywane na miejscu lub w formie cateringu. W pomieszczeniach bloku żywieniowego należy zapewnić właściwy stan techniczny i czystości. Wielkość pomieszczeń i wyposażenie muszą zapewniać wystarczającą przestrzeń roboczą na wykonywanie wszystkich czynności w higienicznych warunkach oraz właściwe warunki do przechowywania żywności. W placówce powinna znajdować się dokumentacja dotycząca dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

Podczas kontroli placówki wypoczynkowej muszą zostać udostępnione następujące dokumenty :

- 1) wynik badania wody,
- 2) kopia umowy wywozu nieczystości,
- 3) dokumentacja zdrowotna personelu,
- 4) kopia umowy z gabinetem podstawowej opieki zdrowotnej – w przypadku braku opieki medycznej w placówce.

2. Wykaz aktów prawnych:

1. Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca.1985 r. (Dz.U. z 2006 r. Nr 122, poz.851 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 234,poz. 1570 z późn. zm.),
3. Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie Żywności i Żywienia (Dz. U. z 2006 r. Nr 171, poz. 1225),
4. Rozporządzenie (WE) Nr 852 / 2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie higieny środków spożywczych (D. Urz. UE L. 139 z 30.03.2004 r.),
5. Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008 z późn. zm.),
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. Nr 62, poz. 628 z późn. zm.),
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. Nr 12, poz. 67),
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 09 grudnia 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. Nr 218, poz. 1696),
9. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2002 r. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.),
10. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są

świadczone usługi hotelarskie (Dz. U. z 2006 r. Nr 22, poz.169 – tekst jednolity),

11. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz.417),
12. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 16 października 2002 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda w kąpieliskach (Dz. U. z 2002 r. Nr 183, poz.1530),
13. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 06.05.1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. Nr 57, poz. 358),
14. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą (Dz. U. Nr 282, poz. 2814 z późn. zm.)
oraz: Instrukcja Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 22 maja 2008 roku w sprawie wymagań higieniczno-sanitarnych dla stacjonarnych obozów pod namiotami.

3. Na terenie województwa śląskiego kontrolę wypoczynku dzieci i młodzieży prowadzą pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży

Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Katowicach			
Monika Karczmarek			
Kierownik Oddziału Higieny Dzieci i Młodzieży (32) 351 23 16			
Lp.	Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna	dane osoby kontaktowej	numer telefonu
1.	PSSE w Bielsku – Białej	Zdzisława Gruszczyk	(33) 816 00 12
2.	PSSE w Bytomiu	Ryszard Wrocławski	(32) 397 66 30
3.	PSSE w Chorzowie	Barbara Bruczyńska	(32) 241 24 94
4.	PSSE w Cieszynie	Renata Chylińska – Kabiesz	(33) 479 70 10
5.	PSSE w Częstochowie	Ewa Orzechowska	(34) 344-99-00
6.	PSSE w Dąbrowie Górniczej	Dorota Białas	(32) 360 27 90
7.	PSSE w Gliwicach	Barbara Rożenek	(32) 338 05 16
8.	PSSE w Jaworznie	Maria Chowaniec	(32) 616 40-58
9.	PSSE w Katowicach	Zofia Pasich	(32) 251 03 09
10.	PSSE w Kłobucku	Elżbieta Ziębacz	(34) 317 22 60
11.	PSSE w Lublińcu	Krystyna Olczyk	(34) 356 26 74

12	PSSE w Myszkowie	Jolanta Gurbała	(34) 313 13 05
13.	PSSE w Raciborzu	Anna Lach - Głogiewicz	(32) 459 41 47
14.	PSSE w Rudzie Śląskiej	Justyna Łabędowicz	(32) 340 03 84
15	PSSE w Rybniku	Marzena Palarz	(32) 422 33 12
16.	PSSE w Sosnowcu	Małgorzata Cupiał	(32) 266 28 23
17.	PSSE w Tychach	Gabriela Niedziela	(32) 227 56 37
18.	PSSE w Wodzisławiu Śląskim	Romana Frydrychowicz	(32) 456 38 10
19.	PSSE w Zawierciu	Małgorzata Superson	(32) 672 34 91
20.	PSSE w Żywcu	Małgorzata Miodońska	(33) 861 21 37

G. Wskazania dla organizatorów wypoczynku dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa pożarowego.

1. Wymagania w zakresie posiadanej dokumentacji.

W celu wydania pozytywnej opinii w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez Komendanta Miejskiego/Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej właściciel, użytkownik obiektu przeznaczonego do wypoczynku dla dzieci i młodzieży powinien dysponować następującymi dokumentami:

- a) aktualnymi protokołami z przeprowadzonych prób zainstalowanych w budynku urządzeń przeciwpożarowych: (oświetlenia awaryjnego-ewakuacyjnego, instalacji wodociągowej przeciwpożarowej hydrantów wewnętrznych, sieci wodociągowej przeciwpożarowej z hydrantami zewnętrznymi stanowiącymi zaopatrzenie w wodę do gaszenia pożaru, dźwiękowego systemu ostrzegawczego, instalacji sygnalizacji pożarowej, instalacji oddymiających, instalacji tryskaczowej),
(*podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - Dz. U. Nr 80, poz. 563 oraz Polskie Normy*),
- b) opracowaną „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego”, w której uwzględnione powinno być przeznaczenie obiektu do wypoczynku dzieci i młodzieży, a w szczególności związane z tym wymagania i zasady postępowania w przypadku konieczności przeprowadzenia ewakuacji oraz powstania pożaru czy innego zagrożenia,

(podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - Dz. U. Nr 80, poz. 563),

- c) aktualnymi protokołami badań i pomiarów instalacji technicznych występujących w budynku: (elektrycznej, gazowej, odgromowej, przewodów kominowych, spalinowych, wentylacyjnych i innych wpływających na stan bezpieczeństwa budynku, itp.),

(podstawa prawna: - Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane – tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118),

- d) potwierdzeniem palności jak również stopnia toksyczności i dymotwórczości dla elementów wykończenia wnętrz i wyposażenia stałego, zastosowanych na drogach komunikacji ogólnej służących celom ewakuacji i w pomieszczeniach, w których może przebywać jednocześnie ponad 50 osób,

(podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - Dz. U. Nr 80, poz. 563).

2. Wymagania w zakresie wyposażenia obiektów w gaśnice, oznakowania znakami informacyjnymi oraz przeprowadzenia szkoleń przeciwpożarowych.

W omawianym zakresie właściciel/użytkownik powinien:

- a) wyposażyć obiekt w wykaz telefonów alarmowych, instrukcje postępowania na wypadek powstania pożaru oraz odpowiednie gaśnice,
(podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - Dz. U. Nr 80, poz. 563),

- b) oznakować zgodnie z Polskimi Normami drogi ewakuacyjne, miejsca lokalizacji przeciwpożarowych wyłączników prądu, głównych zaworów gazu, składowania materiałów niebezpiecznych pożarowo, urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic oraz usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi,

(podstawa prawna: rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów - Dz. U. Nr 80, poz. 563),

- c) zaznajomić pracowników z przepisami przeciwpożarowymi i porządkowymi (z uwzględnieniem obsługi sprzętu przeciwpożarowego

i prowadzenia ewakuacji) oraz ustalić sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia, (*podstawa prawna: Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. Dz. U. 2009 Nr 178, poz. 1380*).

3. Uwagi ogólne

Wnosząc do właściwej terenowo Komendy Powiatowej/Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej o dokonanie kwalifikacji obiektu do wypoczynku dzieci i młodzieży należy uwzględnić fakt przeprowadzenia przez jej przedstawicieli kontroli w terminie do 21 dni od dnia złożenia wniosku, nie wcześniej jednak niż po upływie 3 dni (termin określony w art. 23 ust. 7 ustawy o ochronie przeciwpożarowej Dz. U. z 2009 r. Nr 178 poz. 1380). Strona otrzyma pocztą upoważnienie do kontroli określające termin jej przeprowadzenia i czas trwania.

Po przeprowadzaniu czynności kontrolno-rozpoznawczych oraz nie stwierdzeniu nieprawidłowości w kontrolowanych obiektach, **wydawana jest opinia o spełnieniu wymagań w zakresie ochrony przeciwpożarowej**. W przypadku ich stwierdzenia, wydawana jest opinia negatywna wraz z uzasadnieniem oraz decyzja administracyjna nakazująca usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w określonych terminach.